

The Asia Foundation

Truy xuất nguồn gốc rau, quả và các vấn đề chính sách

Đặng Đức Chiến

Trung tâm Phát triển nông thôn- Viện Chính sách và Chiến lược phát triển
nông nghiệp nông thôn

Nội dung

1. Khung chính sách truy xuất nguồn gốc (TNXG) của Việt Nam
2. Thực trạng triển khai TXNG trong chuỗi ngành hàng rau, quả
3. Kết luận
4. Gợi mở chính sách và giải pháp về TXNG

1. Khung chính sách TNXG của VN

- Khái niệm: *“TXNG thực phẩm là khả năng theo dõi, nhận diện được một đơn vị sản phẩm qua từng công đoạn của quá trình sản xuất, kinh doanh”*
- Quy định trong Luật ATTP 2010, Thông tư 74/2011/TT-BNNPTNT và Thông tư 03/2011/TT-BNNPTNT
- Mục tiêu: truy xuất, thu hồi sản phẩm không đảm bảo an toàn
- Quy định: Cơ sở SX, KD thực phẩm bắt buộc phải xây dựng hệ thống TXNG + quy định thông tin tối thiểu lưu giữ để truy xuất

1. Khung chính sách TNXG của VN

- Một số đặc điểm về quy định TXNG:
  - Hệ thống TXNG là bắt buộc, cách thức xây dựng tùy từng cơ sở
  - Mục tiêu TXNG: thu hồi sản phẩm không đảm bảo an toàn, chưa hướng đến minh bạch hóa và cung cấp thông tin cho các tác nhân liên quan (bao gồm cả người tiêu dùng)
  - Không quy định xây dựng CSDL trung tâm để quản lý toàn bộ chuỗi và kết nối thông tin theo chuỗi phục vụ QLNN
  - Chỉ quy định thông tin tối thiểu truy xuất thực phẩm nói chung, không quy định riêng cho từng nhóm sản phẩm

2. Thực trạng TXNG trong chuỗi ngành hàng rau, quả

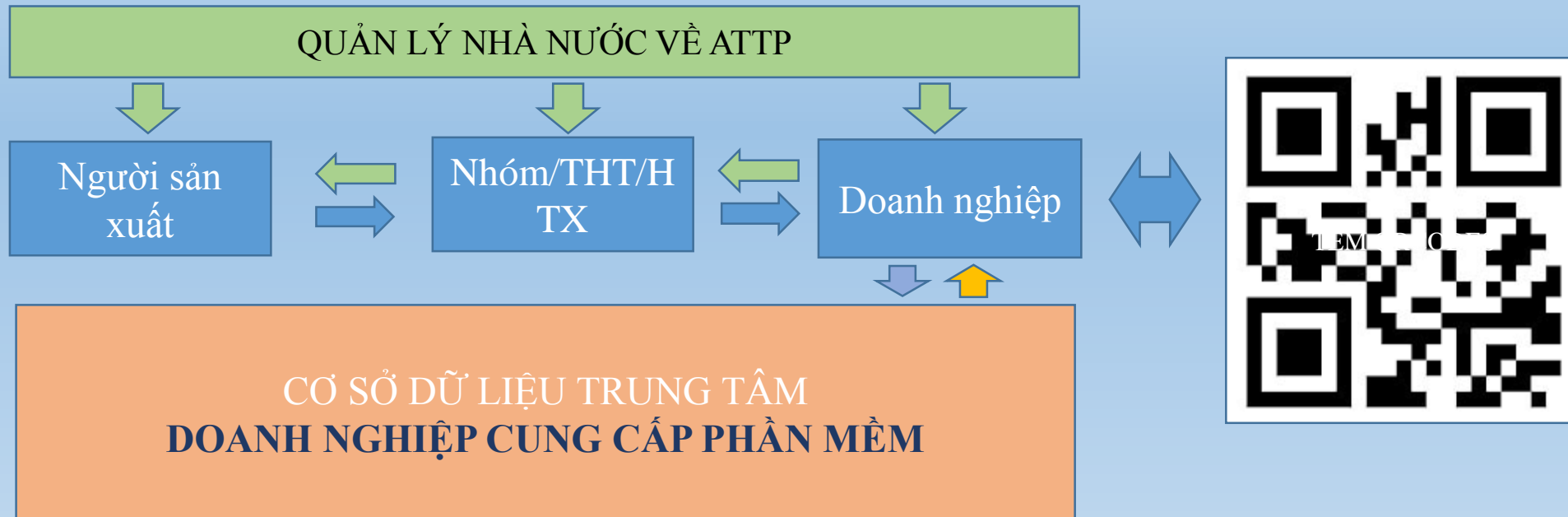
- Các chuỗi đã khảo sát:
  - chuỗi cung ứng rau vào siêu thị VinEco; BigGreen, Rau Việt (RaVi), Rau Bác Tâm
  - chuỗi cung ứng rau hữu cơ của HTX rau sạch Thanh Xuân
  - chuỗi cung ứng vải thiều Lục Ngạn đi các siêu thị Hà Nội (BigC, Hapro) và xuất khẩu
- Công nghệ TXNG: Qrcode
- Một số công ty cung cấp giải pháp TXNG: Smartlife, VNPT check, Vinacheck, Agricheck, Traceverified, icheck

2.1 Tiếp cận và nguyên tắc vận hành mô hình

- Phân loại mô hình dựa vào chủ thể quản lý và vận hành hệ thống TXNG

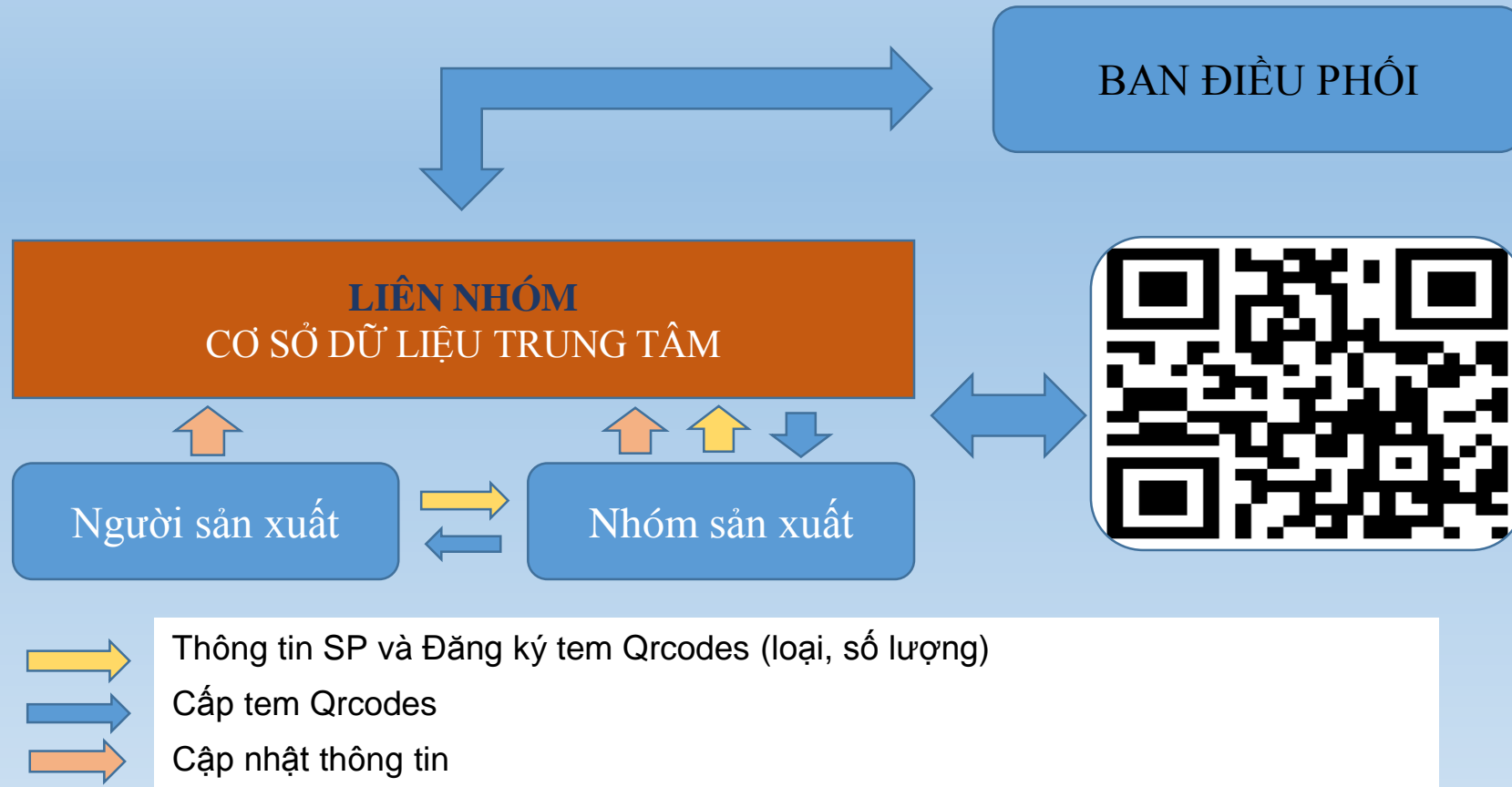
Mô hình 1: Doanh nghiệp quản lý và vận hành toàn bộ hệ thống (Vineco, Ravi, Bac Tom)

- Quản lý ATTP
- Dòng thông tin SP
- Cấp quyền truy cập hệ thống, tem Qrcodes

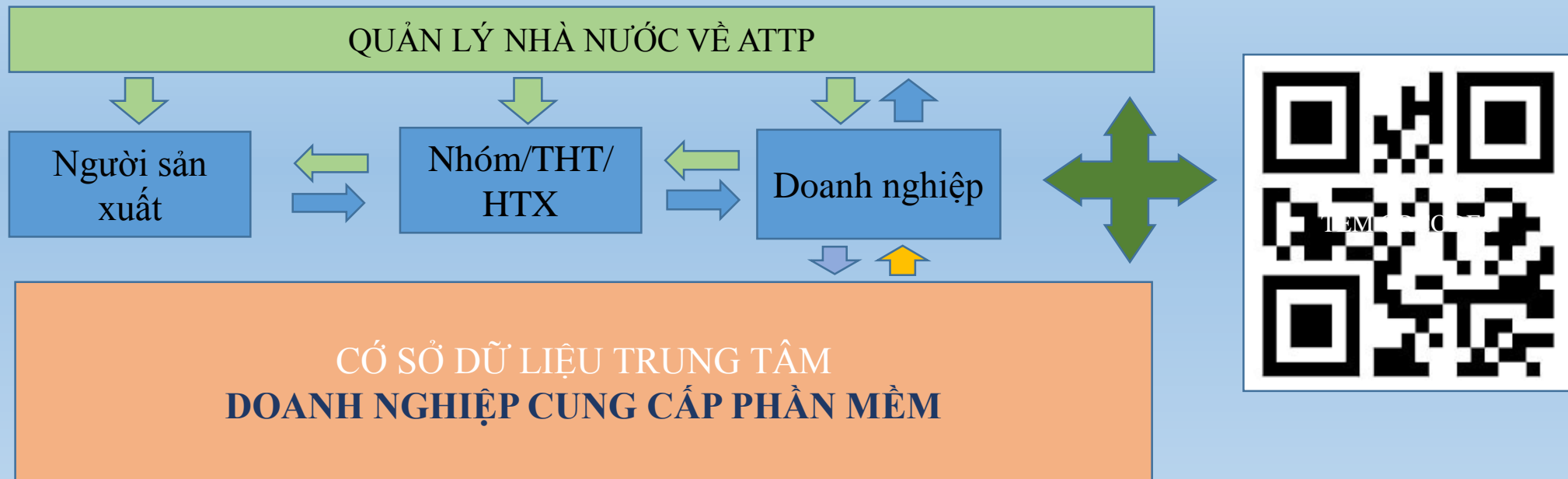
2.1 Tiếp cận và nguyên tắc vận hành mô hình

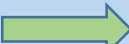

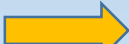
Mô hình 2: Cơ quan quản lý nhà nước tham gia giám sát hệ thống TXNG (HTX Thanh Xuân)

2.1 Tiếp cận và nguyên tắc vận hành mô hình

Mô hình 3: Cơ quan quản lý nhà nước tham gia giám sát hệ thống TXNG (BigGreen, Chi cục QLCLNLTS Thanh Hóa)

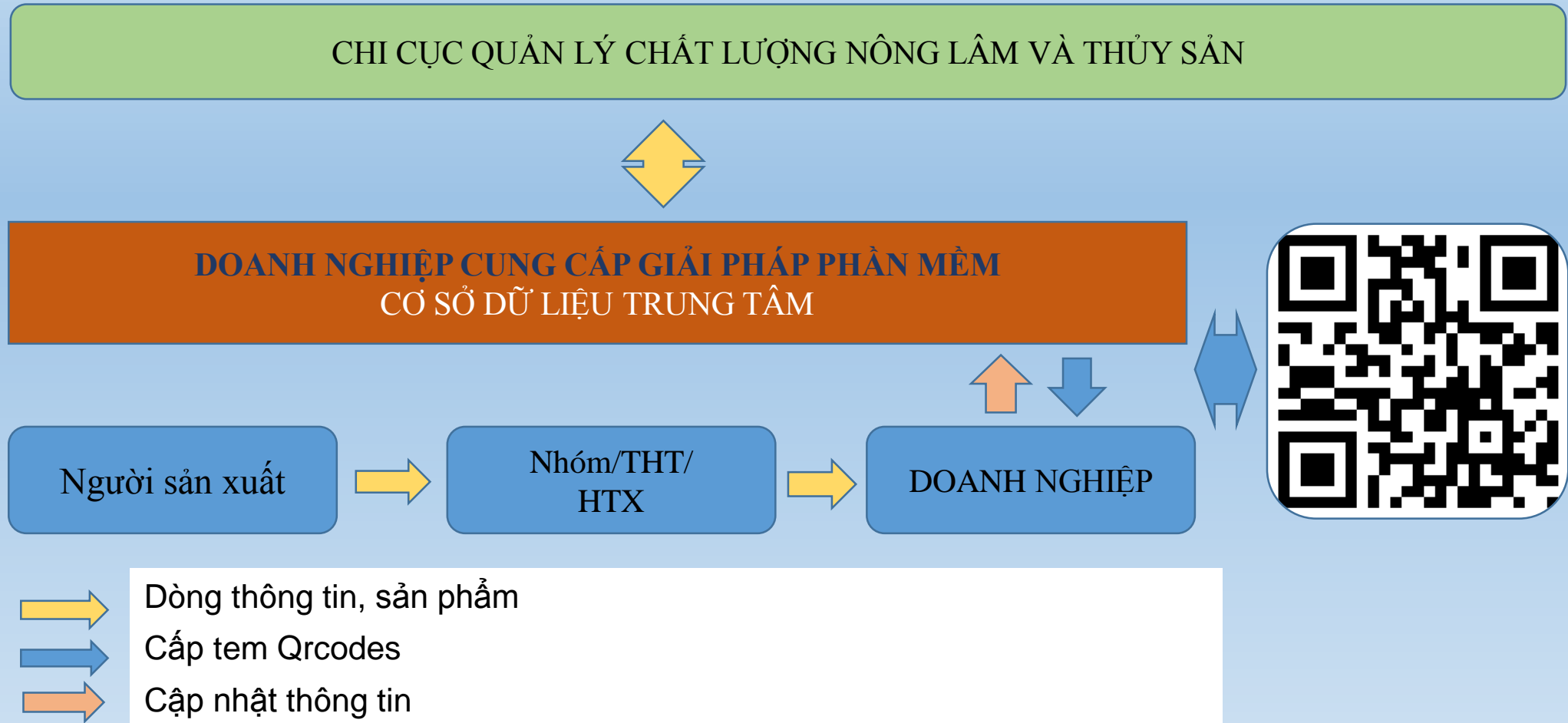

- Quản lý ATTP
- Dòng thông tin SP
- Cấp quyền truy cập hệ thống, tem Qrcodes

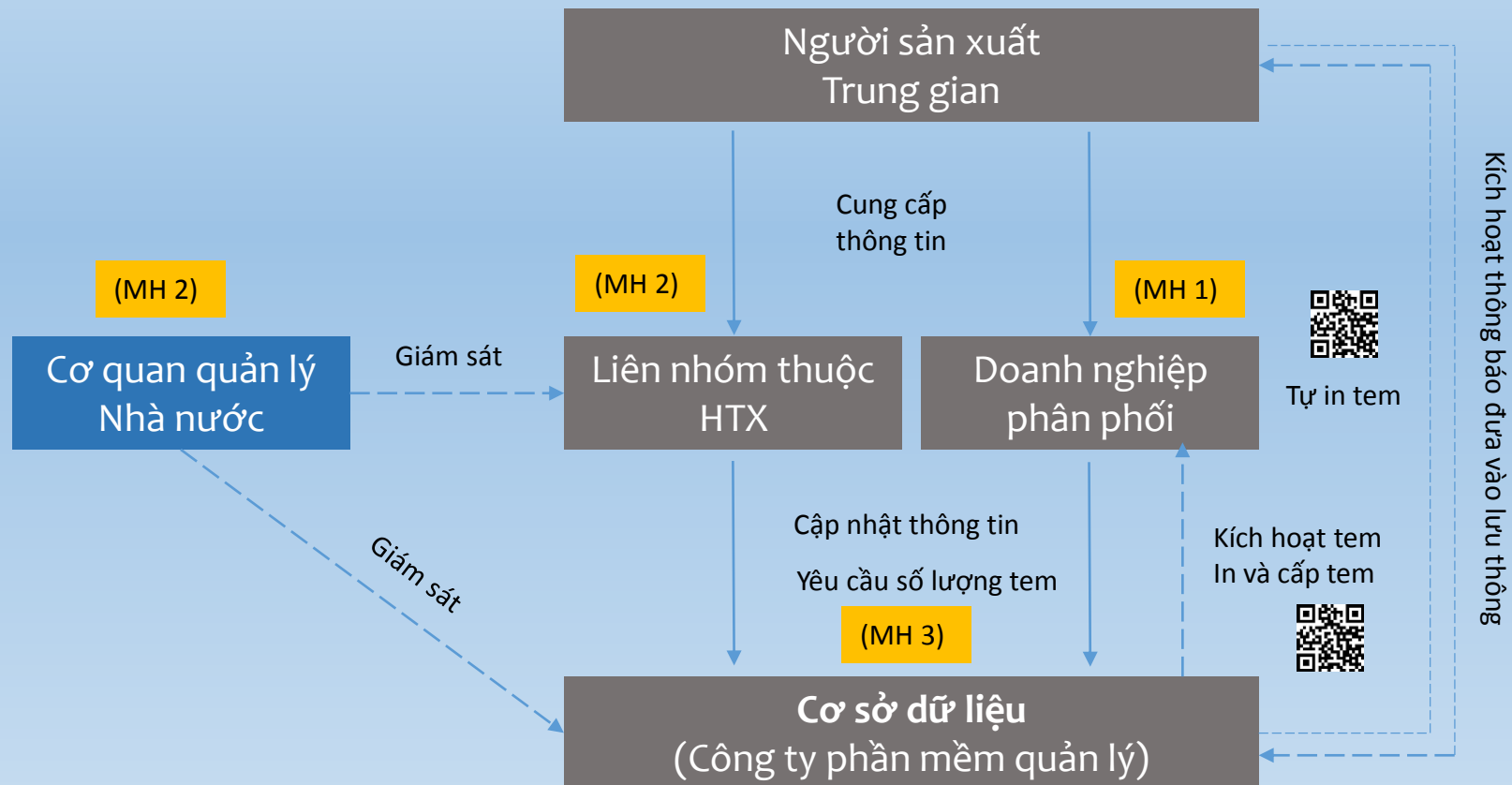

2.1 Tiếp cận và nguyên tắc vận hành mô hình

Mô hình 4: Công ty cung ứng phần mềm tham gia quản lý và giám sát hệ thống TXNG (Agricheck)

2.1 Tiếp cận và nguyên tắc vận hành mô hình

2.2 Mức độ truy xuất

- Dễ dàng tiếp cận thông tin cơ bản về sản phẩm, DN (mô tả sản phẩm, nơi/ngày đóng gói, nơi trồng, chứng nhận đạt được, địa chỉ liên hệ nhà phân phối)
- Chưa có quy định về các thông tin cần truy xuất (độ rộng) và mức độ truy xuất (đến tác nhân nào- độ sâu) -> thông tin không đồng nhất
- Chủ yếu cung cấp thông tin về nhà phân phối trực tiếp, chưa có thông tin về các nhà cung cấp phía trước của chuỗi-> minh bạch?
- Có khả năng truy xuất đến tác nhân/vùng sản xuất nhưng dựa trên hệ thống sổ sách nội bộ, không truy xuất trực tiếp trên phần mềm

The screenshot displays a mobile application interface. On the left, there is a product information card for '89360996902006754'. It includes details such as 'Dựa chuột (dưa leo)', 'Thông tin đóng gói' (VietGAP, Công ty TNHH Đầu Tư Sản Xuất và Phát Triển Nông Nghiệp VinEco Tam Đảo, Thôn Cơ Quan, Thị Trấn Gia Khánh, Huyện Bình Xuyên, Vĩnh Phúc, Nông trường Tam Đảo), 'Thông tin nhà phân phối' (VinMart & Vinmart +), and 'Thông tin trang trại/ xưởng đóng gói' (CÔNG TY TNHH ĐẦU TƯ SẢN XUẤT PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP VINECO). On the right, a map shows the location of the farm in Phúc Yên, Vĩnh Yên. Below the map, a 'Text' box provides detailed information: 'MỒNG TƠI VIETGAP', 'Nhà Cung cấp/ Sup.: CÔNG TY TNHH SẢN XUẤT VÀ PHÂN PHỐI NÔNG SẢN SẠCH OFF', 'Trồng tại/ Farm: THON NHAT CHIEU, XA LIEN CHAU, HUYEN YEN LAC, TINH VINH PHUC', 'Số thửa/ Lot: 26061-01-A4.3', 'Tiêu chuẩn/ Standard: VietGAP', 'Mã số GCN/ Cert. code: VietGAP-TT-15-02-26-0001', 'Hiệu lực GCN/ Validity: 29/12/2017', and 'Ngày thu hoạch/ harvest date: 25/07/2017'.

The screenshot shows a mobile application interface for 'VNPTCheck'. The top bar is red with 'VNPTCheck Done' on both sides. The main content area features a green checkmark icon and the text 'SẢN PHẨM CHÍNH HÃNG Xin cảm ơn bạn đã mua hàng!'. Below this, there are images of 'VÁI THIÊU LỤC NGẠN' and 'LỤC NGẠN GỒM CÓ 4 LOẠI VÁI SAU:'. The text describes the product: 'Là cây được trồng lâu năm tại Lục Ngạn, được trồng theo tiêu chuẩn VIETGAP, khi ra hoa có thể nuôi ong để làm mật, trái vải khi ăn có vị ngọt đậm, mát, lượng đường lớn, trái vải được sử dụng trực tiếp làm nước'. On the right, there is a section for 'DOANH NGHIỆP SỞ HỮU' with a 'Liên Hệ' button. Below this, it lists 'HTX NÔNG NGHIỆP SẢN XUẤT VÀ KINH DOANH DỊCH VỤ TỔNG HỢP HỒNG XUÂN', 'Địa chỉ: Thôn Kép 1 - Hồng Giang - Lục Ngạn - Bắc Giang', 'Điện thoại: 988167876', and 'Email: Website:'. A 'THÔNG TIN SẢN PHẨM' section is partially visible at the bottom right, starting with 'Khi nhắc tới Lục ngạn người ta không thể không nhắc tới một loại quả đặc trưng - quả vải thiều. Đây là loại quả được trồng nhiều ở Lục ngạn, khi chín vỏ quả có màu đỏ hồng trên nền quả xanh (vỏ đỏ tươi), gai nhẵn, quả to tròn hình cầu. Trọng lượng trung bình 20-25 gram, hạt nhỏ, cùi dày, ngọt lịm, và là loại quả ngon nhất mà người dân địa phương'.

2.3 Công cụ truy xuất

- **Nhật ký đồng ruộng:** hộ dân tự ghi chép
- **Định danh sản phẩm:** danh mục mã HS giống cây trồng được phép sản xuất kinh doanh tại Việt Nam (Quyết định số 2432/QĐ-BNN-TT) và Danh mục hàng hóa xuất khẩu, nhập khẩu Việt Nam (Thông tư 65/2017/TT-BTC)
- **Định danh tác nhân trong chuỗi:** chưa có quy định
- **Định danh vùng sản xuất:** có quy định mã vùng hành chính đến cấp xã (Quyết định số 124/QĐ-TTg) nhưng chưa áp dụng định danh vùng
- **Cơ sở dữ liệu trung tâm:** Do các công ty cung cấp giải pháp xây dựng, quản lý-> không có hệ thống thống nhất

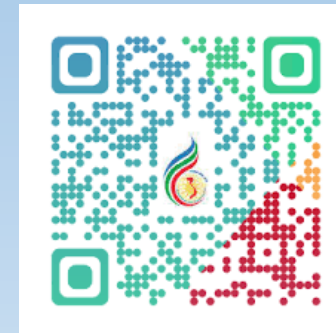
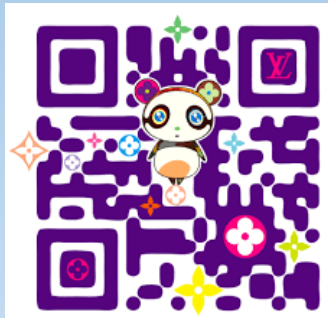

2.4 Quản lý Nhà nước về TXNG

- Đã tham gia một phần vào giám sát hệ thống, xây dựng mô hình thử nghiệm về TXNG (TP HCM, Hà Nội)
- Chủ yếu kiểm tra về ATTP, kiểm tra hệ thống TXNG của cơ sở và thông tin công bố còn hạn chế
- Không có quy định cơ quan QLNN được quyền truy cập CSDL trung tâm để quản lý
- Mỗi DN có một CSDL khác nhau -> khó đồng bộ hóa và quản lý
- Chưa có tiêu chuẩn, quy chuẩn về TXNG -> chưa có chứng nhận và xác thực hệ thống

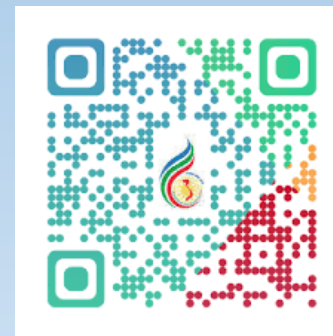
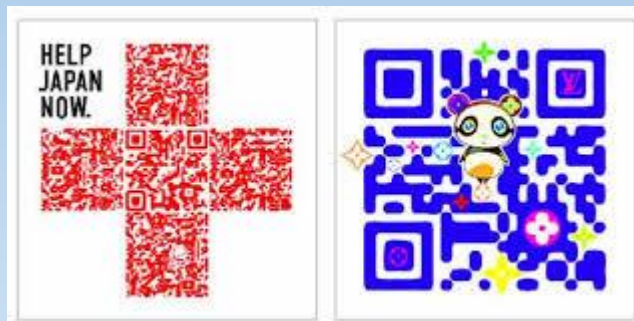
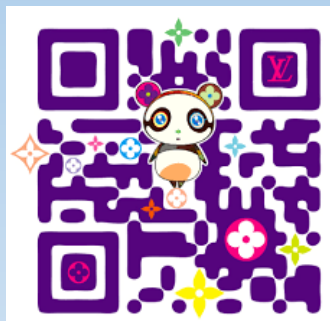
3. Kết luận

- Ưu điểm của các hệ thống TXNG:
  - Quản lý và tăng cường hợp tác theo chuỗi
  - Thực hiện các quy định pháp lý về TXNG thực phẩm
  - Cơ quan QLNN tham gia vào kiểm soát TXNG
  - Tăng niềm tin cho người tiêu dùng, thuận lợi thương mại, tăng khả năng tiếp cận thị trường

3. Kết luận

- Một số hạn chế của các hệ thống TXNG:
  - Thông tin truy xuất công bố chưa đầy đủ trong toàn chuỗi
  - Chưa kiểm tra chéo thông tin và kết nối thông tin giữa các tác nhân
  - Không có hệ thống định danh chung cho sản phẩm, tác nhân và vùng sản xuất
  - Thông tin chưa minh bạch và được xác nhận
  - Chưa có quy chuẩn, tiêu chuẩn về TXNG
  - Chưa kết nối đầy đủ với QLNN về ATTP và TXNG

4. Gợi mở chính sách và giải pháp về TXNG

- Mục tiêu TXNG: 3 mục tiêu i) quản lý nhà nước; ii) minh bạch hóa thông tin giữa các tác nhân, tăng niềm tin iii) tăng khả năng tiếp cận thị trường trong nước, quốc tế
- Gợi mở một số chính sách và giải pháp:
  - Chuẩn hóa thông tin truy xuất và (có thể) mức độ truy xuất (đến hộ/vùng sản xuất) tiến tới đồng bộ CSDL, tăng khả năng tương tác giữa các tác nhân, tăng tính minh bạch và phục vụ quản lý nhà nước
  - Xây dựng quy định chứng nhận hệ thống TXNG đạt chuẩn
  - Áp dụng mã HS để định danh sản phẩm, xây dựng hệ thống định danh hộ/đơn vị sản xuất, áp dụng mã đơn vị hành chính định danh vùng sản xuất
  - Nâng cao vai trò cơ quan nhà nước trong kiểm tra, giám sát TXNG

Xin chân thành cảm ơn!